

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

- Соопштение за медиуми -

Скопје 09.03.2023 година

Законски недоречености за финансиска поддршка на иновациите

Неопходно е допрецизирање на програмите за работа на ФИТР со вредносни показатели по инструмент, во рамките на одобрените буџетски средства и воспоставување на централизирана база со податоци за доделената финансиска поддршка

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на усогласеност на тема „**Финансиска поддршка (ко финансирани грантови) за микро, мали и средни претпријатија за иновации и технолошки развој**“ кај Фонд за иновации и технолошки развој согласно Годишната програма за работа за 2022 година за период од 2019 до 2021 година.

Со извршената ревизијата констатирани се одредени недефинирани активности и неусогласености со стратешките, нормативните акти и воспоставените политики од иновациска дејност и тоа:

- **не е извршено ажурирање** на Статутот на ФИТР со измените на законската регулатива, со кои **се регулираат** надлежностите и периодот на ангажман на Управниот одбор, обврски и одговорности на директорот, мандат на Комитетот за одобрување на инвестиции, рок на донесување на одлука од страна на Комитетот, начин на утврдување на надоместок на Комитетот и др. состојба која упатува на **колизија на донесените акти** со одредбите од Законот за иновациска дејност;
- **извршување на активности** од страна на ФИТР, кои **не се дефинирани** во Законот за иновациска дејности и **не се усогласени** со Стратегијата за иновации 2012-2020 година а доделени со Планот на Владата на РСМ за економски раст, за кои се склучени договори за доделување на средства во износ од околу **596 милиони денари**;
- **нецелосна реализација** на мерките и активностите утврдени со Стратегија за иновации на РСМ 2012-2020 година и Акциските планови за период

- 2013-2015,2016-2018и 2019-2020 година. Имено, во надлежност на ФИТР утврдени се **16 мерки**, од кои **7 седум мерки не се реализирани**;
- **отсуството на Стратегија за паметна специјализација**, а со тоа и **не обезбеден континуитет** на активностите во иновационата дејност **по 2020 година**, стратешки документ кој има влијание на креирање и реализација на политиките во областа иновации, односно обезбедување на модерен пристап за економски развој, преку меѓусебно поврзување на академската заедница, бизнис секторот, владините институции и граѓанскиот сектор за заедничко детектирање и делување во областите во кои државата има најголем потенцијал и доволно ресурси да инвестира;
 - во актите **не е определен рокот за склучување на договорите**, а корисниците **не доставуваат** навреме квартални извештаи и завршен извештај за претходно спроведени активности.

Утврдена е **потреба од допрецизирање на програмите за работа на ФИТР** со вредносните показатели по инструмент во рамките на одобрените буџетски средства и **воспоставување на централизирана база** со податоци за доделената финансиска поддршка.

Исто така констатирано е дека **Годишните програми за работа за период 2019-2021 година не содржат финансиски показатели** за планирана финансиска поддршка по одделни инструменти и **не обезбедуваат податок** колкав дел од средствата се наменети за спроведување на мерките и инструментите од тековната година, а колкав дел се наменети за исплата на пренесени обврски од минати години.

Со извршената анализа на **актите за систематизација и организација на работните места**, со ревизијата се утврди дека истите **не соодветствуваат со надлежностите, тежината и обемноста на задачите** на ФИТР, односно **од систематизирани 16 работни места, пополнети се само 8.**

Поради **зголемениот обем на работа** како резултат на законските измени, **зголемен буџет, проширените стратешки и програмски определби на ФИТР, доделените надлежности за спроведување на ПЕР, столб 3, во услови на недоволен административен капацитет, ФИТР континуирано ангажира надворешни лица** кои извршуваат работни задачи поврзани со дејноста, за кои во **периодот 2019-2021 година исплатени се средства во износ од околу 46 милиони денари.**

Година	2019	2020	2021
Ангажирани лица по договор за дело-континуиран ангажман	38	45	50
Исплатени средства за договор на дело-континуиран ангажман (во 000 денари)	7.544	13.384	19.377
Ангажирани лица по договор за дело - надворешни соработници	16	15	18

Исплатени средства за договор на деловно-надворешни соработници (во 000 денари)	1.746	2277	1.472
---	-------	------	-------

Ревизијата смета дека ангажирањето на лица со договор за дело и покрај обезбедената согласност од надлежното министерство, **придонесува за нетранспарентност и субјективно постапување** при склучување на договори и **одредување на месечниот надоместок** за работниот ангажман на лицата кои се континуирано ангажирани во ФИТР подолг временски период.

Во однос на **реализација и мониторинг на доделената финансиска поддршка** од Планот за економски раст, столб 3, ФИТР во периодот 2019-2021 година од објавените јавни повици склучил договори за **364 проекти**, од кои заклучно со **20.05.2022 година реализирани се 93, а во тек се 258 проекти.**

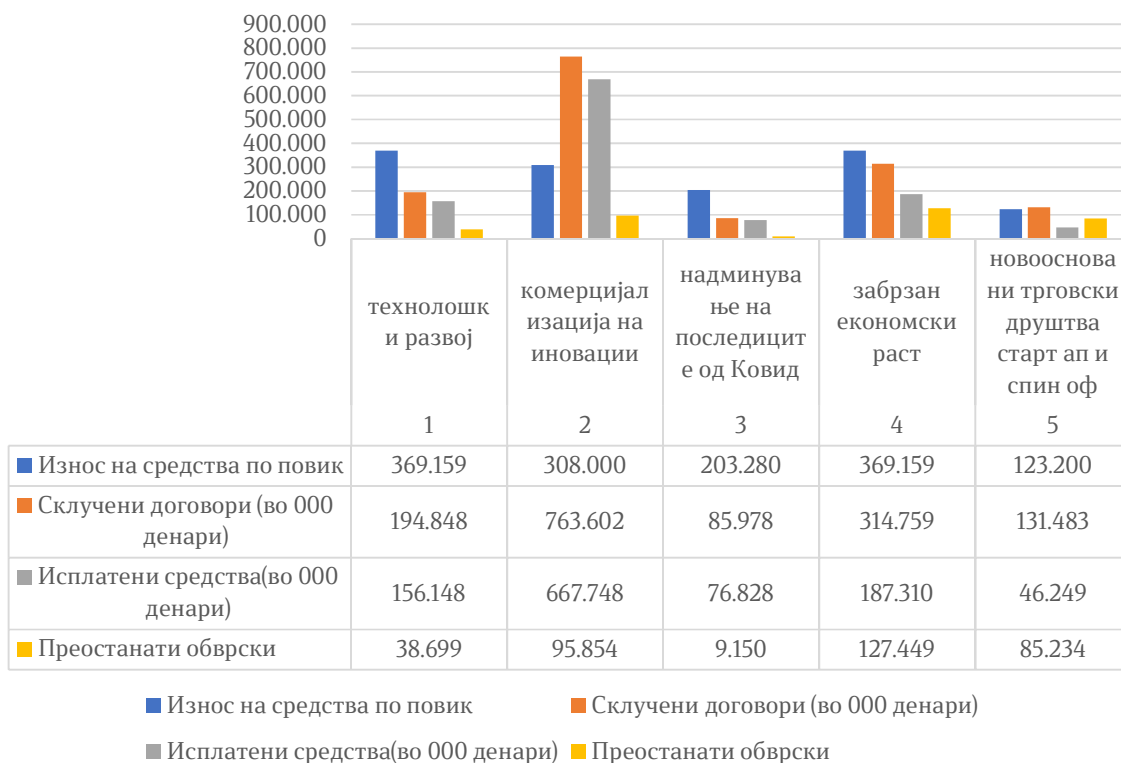
Со извршениот увид **во реализацијата на јавните повици** утврдивме дека во Одлуките за финансирање донесени од Комитетот за одобрување на инвестиции **не е определен рок за склучување на договорите** за доделување на средства, а корисниците **не доставуваат навреме квартални/завршни извештаи за претходно спроведени активности**, што придонесува за пролонгирање на времето на реализација на проектите.

Реализацијата на горенаведените јавни повици е прикажана на следниот график:

График бр. 1

во 000 денари

Реализација на јавните повици за доделување на финансиска поддршка за период 2019-2021 година, од ПЕР столб 3

Исто така, со ревизијата е **констатирано** дека во периодот 2019-2021 година, ФИТР **ангажира стручни лица** за евалуација и давање на стручно мислење на проектите од објавените јавни повици за финансиска поддршка, за кои **исплатени се средства** во вкупен износ од **околу 16 милиони денари**.

Од страна на ФИТР **не се преземени активности** за категоризација на запишаните стручни лица во соодветни секции во Регистарот од кој ќе се избираат стручните лица по систем на ротација, **не е формирана** Комисија за оценување на стручните лица, **не е донесен акт за работа** на Комисијата и **не се врши** тестирање и интервју за оценување на стручните лица, врз основа на што ќе се изврши ажурирање на листата со редните броеви на стручните лица запишани во Регистарот.

Доделувањето на финансиска поддршка е сложен процес, а **за следење и контрола на реализацијата на договорите** е потребен **стручен и компетентен кадар**, со кој ФИТР во периодот на вршење на ревизија **не располага**, поради што не може да одговори на предвидените обврски од склучените договори.

Поради наведеното, а со цел **навремено извршување** на обврските кои произлегуваат од Договорите склучени со корисниците, чии проекти се одобрени за финансирање, ФИТР **објавува** јавен повик „Услуги за управување со проекти (мониторинг)“. Во периодот 2019-2021 година ФИТР **има склучено четири рамковни**

спогодби за набавка на услуги за управување со проекти (мониторинг) во вкупен износ од **околу 101 милион денари**.

Прес контакт:

Албиона Мустафа Мухацири +389 72 228 203 albiona.mustafa@dzr.gov.mk

Мијалче Дургутов +389 70 358 486 mijalce.durgutov@dzr.gov.mk

Мартин Дувњак +389 75 268 517 martin.duvnjak@dzr.gov.mk